
Výzkum akademických pracovníků předmětem kritické diskuse

Výzkum akademických pracovníků předmětem kritické diskuse

Připomínky a výhrady k výzkumu akademických pracovníků organizovanému MŠMT zazněly v Modré posluchárně Karolina dne 21.10. 2009 na semináři „Výzkum názorů akademických pracovníků VŠ“. Debaty se zúčastnili za diskusním stolem Jakub Fischer (MŠMT), Petr Pavlík (FHS UK) a Stanislav Štech (PedF UK). Po patnáctiminutové prezentaci jednotlivých panelistů se rozproudila věcná debata řízená Irenou Smetáčkovou z Pedagogické fakulty UK.

Úvodní příspěvek Jakuba Fischera zaměřený především na popis průběhu a na výsledky výzkumu akademických pracovníků vystřídala odborná kritika dotazníku a výstupů výzkumu přednesená Petrem Pavlíkem a Stanislavem Štechem. Na konkrétních případech doložili své výhrady ke koncepci dotazníku – poukázali na výskyt „dvojíých“ otázek (má škola „strategickou vizi a je vedena manažerským způsobem“), nevyjasněný význam některých používaných výrazů („hluboká reforma“, „manažerské“ vedení), manipulaci s dotazovanými při vyplňování dotazníku (nebylo možné posoudit dotazník vcelku, na obrazovce se zobrazovala vždy pouze jedna otázka) a absenci možnosti vyjádřit vlastní názor volnou výpovědí.

V případě dat a jejich interpretace se P. Pavlík a S. Štech soustředili na manipulaci s pojmy a daty (např. ztotožňování „stoupců reformy“ se stoupcem Bílé knihy), na absenci řady pozitivních výsledků týkajících se současného stavu vysokých škol nebo na způsob, kterým autoři výzkumu při prezentaci výsledků jazykovými prostředky ovlivňují čtenáře (např. v případě pro ně nežádoucího výsledku hodnotí procentuální zastoupení skupin - 51% - „jen polovina dotázaných“, ale v případě pro ně žádoucí tendence odpovědí hovoří při 54% souhlasících respondentů o „více než polovině“).

V průběhu diskuse představitelé akademické obce – především statistici z různých vysokých škol – opakovaně formulovali výhrady k metodologii a interpretaci výstupů výzkumu. Nereprezentativnost a zaměření pouze na část akademické obce kritizoval Mirko Navara (ČVUT), který vyjádřil pochybnost nad možností zobecnit výsledky výzkumu při použití vzorku části akademické obce. Alena Škaloudová (PedF UK) vyjádřila pochyby nad možností zachovat anonymitu při jmenném rozesílání dotazníku a nad otázkami směřovanými na finanční ohodnocení akademických pracovníků směřujícími všechny druhy příjmů respondenta.

Záměrem MŠMT bylo zmapovat postoje a názory všech 25 660 akademických pracovníků. Vzhledem ke komplikacím při způsobu kontaktování dotazovaných se počet oslovených snížil na 9948, ale konečný soubor činil pouhých 6338 akademických pracovníků.

J. Fischer jako vedoucí týmu pro reformu terciárního vzdělávání MŠMT na místě většinu otázek a kritických připomínek nezodpověděl, protože se s nimi seznámil až při prezentaci. Vyžádal si jejich zaslání a přislíbil, že na ně v dohledné době odpoví. Souhlasil, aby tyto odpovědi byly zveřejněny.

Příští diskusní večer bude věnován výsledkům z průzkumu studentů, který MŠMT dokončí v průběhu několika týdnů. Lze jen doufat, že jeho realizace bude již prosta metodologických pochybení, na něž poukázala diskuse v Modré posluchárně.
P.K.